

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๔๐/๒๕๕๘

วันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘

เรื่อง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายประชัย เลี่ยวไพรัตน์ กับพวก) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ส่งคำร้องของผู้ร้อง ซึ่งเป็นจำเลย ในคดีหมายเลขคำที่ กค. ๒๓๘/๒๕๕๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า บริษัทการเงินระหว่างประเทศเป็นโจทก์ฟ้องนายประชัย เลี่ยวไพรัตน์ ที่ ๑ บริษัท เลี่ยวไพรัตน์วิสาหกิจ จำกัด ที่ ๒ เป็นจำเลยต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง เป็นคดีหมายเลขคำที่ กค. ๒๓๘/๒๕๕๖ ในฐานะผิดสัญญาจำประกัน จำนวนทุนทรัพย์ ๑๒,๕๗๐,๕๘๗,๒๕๓.๑๓ บาท ตามคำฟ้อง โจทก์เป็นหน่วยงานองค์การระหว่างประเทศ มีฐานะเป็นนิติบุคคลมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของ

ประเทศสมาชิกด้วยการลงทุนโดยเงินของโจทก์ในหน่วยงานของเอกชนที่อยู่ในอาณาเขตของประเทศสมาชิก ประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกเริ่มแรกประเทศหนึ่ง เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๔๕ จำเลยที่ ๑ เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นคนหนึ่งของบริษัทอุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) จำเลยที่ ๒ เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ บริษัทอุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) โดยนายประชัย เลี่ยวไพรัตน์ (ลูกหนี้) ได้ตกลงทำสัญญากู้เงินไปจากโจทก์ เพื่อนำไปลงทุนในโครงการก่อสร้างโรงงานเกี่ยวกับการผลิตปิโตรเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม โจทก์ตกลงให้กู้เงินตามสัญญากู้เงิน โดยสัญญากู้เงินแบ่งเป็นเงินกู้ประเภทเอ จำนวนเงิน ๘๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ และเงินกู้ประเภทบี จำนวนเงิน ๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ และตามสัญญากู้เงินประเภทซี เป็นจำนวนเงิน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ

จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ ได้ทำสัญญาค้ำประกันและการถือหุ้น ฉบับลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ โดยตกลงเข้าร่วมกันและแทนกันค้ำประกันการชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ตามสัญญากู้เงินไว้กับโจทก์ ลูกหนี้ได้รับเงินตามสัญญากู้เงินทั้งประเภทเอและประเภทบีไปแล้ว เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น ๔๖๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ และได้รับเงินตามสัญญากู้เงินประเภทซีไปแล้วทั้งหมดภายหลังลูกหนี้ได้รับเงินกู้ตามสัญญาไปแล้ว ลูกหนี้ได้มีการชำระหนี้เงินกู้ให้แก่โจทก์บางส่วน ต่อมาศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งให้ลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการ และมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการ ซึ่งตามมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติล้มละลายฯ นั้น คำสั่งของศาลซึ่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ไม่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของจำเลยทั้งสองในฐานะผู้ค้ำประกันแต่อย่างใด ภายหลังจากวันที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้ได้ทยอยชำระหนี้บางส่วนให้แก่โจทก์ และโจทก์ได้นำเงินที่ลูกหนี้ชำระดังกล่าวไปจัดสรรชำระหนี้เงินกู้ที่ค้างชำระ โดยลูกหนี้มีหนี้เงินกู้ที่ค้างชำระต่อโจทก์ตามสัญญาคิดคำนวณถึงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๖ เป็นเงินรวมทั้งสิ้น ๓๑๘,๗๕๓,๐๓๕.๐๕ เหรียญสหรัฐ ลูกหนี้เคยมีจดหมายขอเลื่อนการชำระหนี้ที่ค้างชำระออกไปอย่างไม่มีกำหนด แต่โจทก์ไม่ตกลง และได้ทวงถามให้จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้ค้ำประกันให้ชำระหนี้ แต่จำเลยทั้งสองเพิกเฉยมิได้ชำระหนี้ให้แก่โจทก์ โจทก์จึงต้องฟ้องเป็นคดีนี้

จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ ยื่นคำให้การ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ปฏิเสธฟ้องโจทก์ และให้การต่อสู้คดีว่า หนี้ตามสัญญากู้เงินและสัญญาค้ำประกันมีการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญแห่งหนี้ โดยแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ โจทก์ยังมีสิทธิได้รับชำระหนี้ต้นเงิน และดอกเบี้ยที่นำมาฟ้องคดีนี้

ตามแผนฟื้นฟูฟูกิจการ โดยที่ลูกหนี้ยังไม่ผิคนัดชำระหนี้ตามแผน โจทก์จึงยังไม่ถูกโต้แย้งสิทธิ และไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยทั้งสองในคดีนี้ หนี้ที่โจทก์นำมาฟ้องเป็นจำนวนเดียวกันกับที่แผนฟื้นฟูฟูกิจการของลูกหนี้ระบุให้โจทก์ได้รับชำระหนี้ต้นเงินเต็มจำนวนและได้รับอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าอัตราที่ระบุไว้ในสัญญากู้เงิน เมื่อโจทก์ได้รับชำระหนี้ต้นเงินเต็มจำนวนและดอกเบี้ยในอัตราที่สูงกว่าที่กำหนดไว้ในสัญญากู้เงิน จำเลยทั้งสองจึงไม่ต้องรับผิดชอบตามฟ้องของโจทก์อีก แผนฟื้นฟูฟูกิจการของลูกหนี้มีผลเป็นการแปลงหนี้ใหม่ โดยการเปลี่ยนสาระสำคัญแห่งหนี้และผลของการฟื้นฟูฟูกิจการทำให้จำเลยทั้งสองมิใช่ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ และไม่มีอำนาจจัดการและทรัพย์สินของลูกหนี้ทำให้ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญาและสัญญาค้ำประกัน ซึ่งเป็นผลให้จำเลยทั้งสองไม่ต้องรับผิดชอบ สัญญาและสัญญาค้ำประกันเป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม และเป็นโมฆะ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. ๒๕๔๐ นอกจากนี้ การคำนวณดอกเบี้ยของโจทก์ไม่ถูกต้องและไม่ชอบด้วยกฎหมาย

จำเลยทั้งสองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๗ ยกประเด็นโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง สรุปได้ว่า มาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง ได้บัญญัติจำกัดหรือตัดสิทธิของจำเลยทั้งสองในฐานะผู้ค้ำประกัน ซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกันในการยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูฟูกิจการ ในกรณีที่เจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้ว ซึ่งในคดีฟื้นฟูฟูกิจการเจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้วด้วยเช่นกัน และโดยที่บทบัญญัติมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ไม่ได้ให้สิทธิแก่จำเลยทั้งสองในการยกบทบัญญัติดังกล่าวขึ้นเป็นข้อต่อสู้ ในกรณีที่ลูกหนี้ยังไม่ตกเป็นผู้ผิคนัด ประกอบกับมาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง จำเลยทั้งสองในฐานะผู้ซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้ก็ไม่สามารถใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ได้ตามมาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และไม่สามารถยกแผนฟื้นฟูฟูกิจการของลูกหนี้ขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีได้ ทั้งที่แผนได้กำหนดให้ลูกหนี้ชำระหนี้ แก่เจ้าหนี้เต็มจำนวนหนี้โดยไม่มีภาระหนี้แต่อย่างใด บทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวจึงบัญญัติขึ้นโดยขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยทั้งสองในการต่อสู้คดีตามกฎหมายและมีผลกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิในทรัพย์สิน ทำให้เกิดความไม่เสมอภาคและไม่เท่าเทียมกันในทางกฎหมาย การที่บทบัญญัติมาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง ให้สิทธิแก่เจ้าหนี้ขอรับชำระหนี้ ได้เต็มจำนวนและตัดสิทธิไม่ให้จำเลยทั้งสองซึ่งเป็นผู้ต้องร่วมรับผิดชอบกับลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกันในการใช้สิทธิขอรับชำระหนี้

ในการฟื้นฟูกิจการ เพราะเจ้าหน้าที่ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้ว และการที่มาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ได้บัญญัติให้คำสั่งศาลซึ่งเห็นชอบด้วยแผนไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของจำเลยทั้งสอง ซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกัน อันเป็นการให้สิทธิแก่เจ้าหน้าที่ในการบังคับชำระหนี้เอา กับจำเลยทั้งสองโดยไม่บัญญัติเป็นข้อยกเว้น หรือให้สิทธิแก่ผู้ซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกัน ในการต่อสู้คดีว่าในกรณีที่แผนฟื้นฟูกิจการได้กำหนดให้ลูกหนี้ชำระหนี้แก่เจ้าหน้าที่เต็มจำนวนหรือไม่มี การลดหนี้ให้แก่ลูกหนี้ หรือในกรณีที่ลูกหนี้ยังไม่ผิन्छชำระหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการนั้น ห้ามเจ้าหน้าที่ ฟ้องร้องผู้ซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกัน แต่บทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวได้บัญญัติ ให้สิทธิแก่เจ้าหน้าที่ในการฟ้องบังคับชำระหนี้เอา กับจำเลยทั้งสองซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้หรือ ผู้ค้ำประกันได้ทั้ง ๆ ที่บุคคลดังกล่าวต้องรับผิดชอบต่อเจ้าหน้าที่ในฐานะเดียวกับลูกหนี้โดยลูกหนี้ยังไม่ตกเป็น ผู้ผิन्छชำระหนี้ตามแผนแต่อย่างใด และทั้ง ๆ ที่ยังไม่มี การโต้แย้งสิทธิของโจทก์ ดังนั้น พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง และขอให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางส่งคำโต้แย้งของจำเลย ตามทางการเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

โจทก์ยื่นคำแถลงคัดค้านคำร้องของจำเลยที่ให้ส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๗ สรุปได้ว่า โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองในคดีนี้ในฐานะผู้ค้ำประกันให้ชำระหนี้เงินกู้ ที่ลูกหนี้ผิन्छชำระหนี้ในส่วนที่เกิดขึ้นก่อนที่ลูกหนี้จะเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการและผลการผิन्छ ของลูกหนี้ได้เกิดต่อเนื่องตลอดมา โจทก์มิได้ฟ้องบังคับจำเลยทั้งสองตามพระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๖๐ แต่อย่างใด และมีได้เกี่ยวข้องกับ การบังคับตามแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ด้วย และ โจทก์ขอคัดค้านคำร้องของจำเลยที่ให้ส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย เพราะว่า บทบัญญัติมาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง มิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่อย่างใด กล่าวคือ บทบัญญัติมาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง ห้ามผู้ค้ำประกันยื่นคำขอรับชำระหนี้ สำหรับจำนวนหนี้ที่ตนอาจใช้สิทธิไล่เบียดในเวลาภายหลังได้ เพราะเหตุที่เจ้าหน้าที่ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ ไว้เต็มจำนวนแล้ว ก็เพื่อมิให้มีการยื่นคำขอรับชำระหนี้ซ้ำซ้อนกัน หรือเพื่อมิให้ลูกหนี้ต้องชำระหนี้สองทาง ทั้งเจ้าหน้าที่และผู้ค้ำประกัน บทบัญญัติดังกล่าวจึงถูกต้องและเป็นธรรมแล้ว บทบัญญัติมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง มีความมุ่งหมายเพื่อบรรเทาความเสียหายที่จะเกิดขึ้นต่อเจ้าหน้าที่ที่ไม่สามารถจะรับชำระหนี้

เต็มจำนวนจากลูกหนี้ผู้ถูกฟื้นฟูกิจการได้ อันเป็นผลมาจากการที่ลูกหนี้ตกอยู่ในสภาพเป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว จึงต้องบัญญัติคุ้มครองสิทธิของเจ้าหนี้ที่จะให้ได้รับชำระหนี้เต็มจำนวนโดยมีสิทธิเรียกร้องบังคับชำระหนี้ เอาจากผู้ค้ำประกันได้อีก ตามฟ้องของโจทก์ได้ฟ้องบังคับต่อจำเลยทั้งสอง ในมูลหนี้สัญญาค้ำประกัน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โจทก์มิได้ฟ้องจำเลยทั้งสองให้รับผิดชอบตามแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ แต่อย่างไร บทบัญญัติมาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง มิได้เป็นบทบัญญัติ แห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับประเด็นข้อพิพาทคดีนี้ และมีได้เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะต้อง นำมาใช้ในการวินิจฉัยคดี จึงขอให้ศาลมีคำสั่งยกคำร้องของจำเลยทั้งสองที่ขอให้ส่งคำโต้แย้งให้ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า เนื่องจาก ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางไม่มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับคำแถลงคัดค้าน คำร้องของจำเลยที่ขอให้ส่งความเห็นโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยของโจทก์และคำฟ้องของโจทก์ เป็นการอาศัยมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ตามที่บรรยาย ในคำฟ้อง ซึ่งศาลจำต้องพิจารณาทบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามที่โจทก์อ้าง เมื่อปรากฏว่าศาลจะใช้บทบัญญัติ มาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาบังคับแก่คดีนี้ และ ทนายจำเลยทั้งสองโต้แย้งว่าบทบัญญัติมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง (ประกอบมาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง) ต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญโดยชัดหรือแย้งต่อมาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญ และศาลไม่พบคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับ บทบัญญัติมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ดังกล่าวนี้อันกรณีจึงต้องด้วยมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งตามบทบัญญัติดังกล่าว ศาลไม่อาจใช้ดุลพินิจเป็นอย่างอื่น นอกจากส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องเพื่อพิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย บังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติ มาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอกการพิจารณา พิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นว่านั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณา วินิจฉัย”

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง จะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ผู้ร้องโต้แย้งว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญบังคับแก่คดีและศาลได้ส่งความเห็น เช่นว่านั้นให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย กรณีจึงเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

ประเด็นตามคำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๔ “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง”

มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้ กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้”

มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย เท่าเทียมกัน”

มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง “สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิ และการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง “ผู้ซึ่งมีสิทธิขอรับชำระหนี้ตามมาตรา ๑๐๑ อาจยื่นคำขอรับชำระหนี้ ในการฟื้นฟูกิจการสำหรับจำนวนที่ตนอาจใช้สิทธิไต่เบียดในเวลาภายหลังได้ เว้นแต่เจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิ ขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้ว”

มาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง “คำสั่งของศาลซึ่งเห็นชอบด้วยแผน ไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของบุคคลซึ่งเป็นหุ้นส่วนกับลูกหนี้ หรือผู้รับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกัน หรืออยู่ในลักษณะ อย่างผู้ค้ำประกันของลูกหนี้ในหนี้ที่มีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน และไม่มีผลให้บุคคล เช่นว่านั้นต้องรับผิดชอบในหนี้ที่ก่อขึ้นตามแผนตั้งแต่วันดังกล่าว เว้นแต่บุคคลเช่นว่านั้นจะยินยอมโดยมี หลักฐานเป็นหนังสือด้วย”

มาตรา ๑๐๑ “ถ้าลูกหนี้ร่วมบางคนถูกพิทักษ์ทรัพย์ ลูกหนี้ร่วมคนอื่นอาจยื่นคำขอรับชำระหนี้สำหรับจำนวนที่ตนอาจใช้สิทธิไต่เบี่ยงในเวลาภายหลังหน้าได้ เว้นแต่เจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้ว

บทบัญญัติในวรรคก่อนให้ใช้บังคับแก่ผู้ค้ำประกัน ผู้ค้ำประกันร่วม หรือบุคคลที่อยู่ในลักษณะเดียวกันนี้โดยอนุโลม”

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ บัญญัติถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ที่มีอยู่ในตัวของบุคคลทุกคน ซึ่งรัฐธรรมนูญได้ให้ความคุ้มครอง รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติหลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพไว้ว่า การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ แต่มีข้อยกเว้นให้มีการจำกัดสิทธิและเสรีภาพได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้ และเท่าที่จำเป็นเท่านั้นและจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นมีได้ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติหลักความเสมอภาคไว้ว่า บุคคลมีความเสมอภาคในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติที่รับรองสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน การจำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ สำหรับพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง เป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับสิทธิและความรับผิดชอบของลูกหนี้ร่วม บุคคลซึ่งเป็นหุ้นส่วนกับลูกหนี้หรือรับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้ ผู้ค้ำประกัน หรืออยู่ในลักษณะอย่างผู้ค้ำประกันของลูกหนี้ แต่กรณีตามคำร้องนี้หมายถึงผู้ค้ำประกันเท่านั้น เมื่อพิจารณามาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง ที่บัญญัติให้สิทธิผู้ค้ำประกันอาจยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการสำหรับจำนวนที่ตนอาจใช้สิทธิไต่เบี่ยงในเวลาภายหลังหน้าได้ เว้นแต่เจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้ว และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ที่บัญญัติให้คำสั่งศาลซึ่งเห็นชอบด้วยแผนไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกันในหนี้ที่มีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนแล้ว เห็นว่า เป็นบทบัญญัติที่รับรองสิทธิของเจ้าหนี้ที่มีต่อลูกหนี้และผู้ค้ำประกัน และสิทธิของผู้ค้ำประกันที่มีต่อลูกหนี้ ที่มีอยู่ก่อนแล้วตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กล่าวคือผู้ค้ำประกันผูกพันต่อเจ้าหนี้เพื่อชำระหนี้ในเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้และเมื่อลูกหนี้ผิดนัด เจ้าหนี้ชอบที่จะเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ได้ สำหรับผู้ค้ำประกัน นอกจากข้อต่อสู้ซึ่งผู้ค้ำประกันมีต่อเจ้าหนี้แล้ว

ผู้ค้าประกันยังอาจยกข้อต่อสู้ทั้งหลายซึ่งลูกหนี้มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้ได้ด้วย และเมื่อผู้ค้าประกันได้ชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้แทนลูกหนี้แล้ว ย่อมมีสิทธิที่จะไล่เบียดเอาจากลูกหนี้เพื่อคืนเงินกับดอกเบี้ย และเพื่อการที่ต้องสูญหายและเสียหายไปอย่างไร ๆ เพราะการค้ำประกันนั้น

พระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้สิทธิเจ้าหนี้อาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้ ถ้ามูลแห่งหนี้ได้เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ แม้ว่าหนี้ขึ้นยังไม่ถึงกำหนดชำระหรือมีเงื่อนไขก็ตาม และมาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง ให้สิทธิผู้ค้าประกันอาจยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการสำหรับจำนวนที่ตนอาจใช้สิทธิไล่เบียดในภายหน้าได้ การยื่นคำขอรับชำระหนี้กฎหมายกำหนดให้ดำเนินการภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันโฆษณาคำสั่งตั้งผู้ทำแผนตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวแม้ศาลจะมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้วก็ตาม แต่ผู้ค้าประกันก็ยังจะต้องรับผิดชอบต่อเจ้าหนี้ตามสัญญาค้ำประกัน ผู้ค้าประกันได้รับความคุ้มครองสิทธิ โดยกำหนดให้มีสิทธิยื่นคำขอรับชำระหนี้สำหรับจำนวนที่ตนอาจถูกเจ้าหนี้ฟ้องและได้ชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้แทนลูกหนี้ตามสัญญาค้ำประกันในภายหน้าได้ แต่กฎหมายให้สิทธิเจ้าหนี้ในการยื่นคำขอรับชำระหนี้เป็นสำคัญ เพราะสิทธิไล่เบียดของผู้ค้าประกันจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้ค้าประกันได้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้แทนลูกหนี้แล้วเท่านั้น ดังนั้นเมื่อเจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้ว กฎหมายจึงห้ามมิให้ผู้ค้าประกันใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ อันจะเป็นการกระทบกระเทือนสิทธิของเจ้าหนี้ บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวได้ให้ความคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินของเจ้าหนี้และผู้ค้าประกันโดยเสมอกัน ไม่เป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และมีได้ทำให้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลลดน้อยลงแต่อย่างใด พระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง

พระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง เป็นบทบัญญัติที่เป็นผลมาจากการจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการ ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ โดยผู้ทำแผนจะเข้ามาวิเคราะห์สภาพการณ์ ปัญหาของกิจการ และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหานั้น โดยจัดทำเป็นแผนฟื้นฟูกิจการ แผนฟื้นฟูกิจการเมื่อได้รับการยอมรับจากที่ประชุมเจ้าหนี้และศาลมีคำสั่งเห็นชอบแล้ว จึงจะนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหากิจการที่กำลังตกต่ำให้ฟื้นคืนสภาพเดิม การที่มาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง บัญญัติให้คำสั่งศาลซึ่งเห็นชอบด้วยแผนไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของผู้ค้าประกันในหนี้ที่มีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน เพราะการจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการเป็นเรื่องเฉพาะตัวของลูกหนี้

เพื่อแก้ปัญหาการมีหนี้สินล้นพ้นตัว และกิจการประสบปัญหาทางการเงิน การบริหารแผนฟื้นฟูกิจการ ยังไม่แน่นอนว่าจะสำเร็จหรือไม่ หากไม่สำเร็จและศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด เจ้าหนี้ต้องดำเนินการตามกระบวนการว่าด้วยล้มละลายต่อไป เจ้าหนี้จึงอาจได้รับชำระหนี้ไม่เต็มจำนวน หรือ แม้แต่ตามที่ตกลงไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการ ดังนั้นผู้ค้าประกันจึงยังไม่หลุดพ้นความรับผิดชอบ เพราะในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกัน ผู้ค้าประกันผูกพันตนต่อเจ้าหนี้เพื่อชำระหนี้ในเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ นั้น บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวได้ให้ความคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลโดยเสมอกันไม่เป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และมีได้ทำให้ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ของบุคคลผู้เกี่ยวข้อง ในคดีคนน้อยลงแต่อย่างไร พระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง จึงไม่ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง

ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๒ คน คือ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญจนสุนทร นายนพดล เสงเจริญ นายผัน จันทรปาน นายมงคล สระฐาน นายมานิต วิทยาเต็ม นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวโช นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์ นายอภิรักษ์ จันทนกุลกะ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ไม่ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ คน คือ นายจุมพล ณ สงขลา และนายปรีชา เถลิมาณิชย์ วินิจฉัยว่า กรณีตามคำร้องไม่เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง จึงให้ยกคำร้อง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง

นายกระมล ทองธรรมชาติ	ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
นายจิระ บุญพจนสุนทร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายจุมพล ณ สงขลา	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายนพดล เสงเจริญ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายปรีชา เฉลิมวณิชย์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายพันธ์ จันทรปาน	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมงคล สระฐาน	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมานิต วิทยาเต็ม	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุธี สุทธิสมบูรณ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวโช	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุวิทย์ ชีรพงษ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอภัย จันทนจุลกะ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอุระ หวังอ้อมกลาง	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ